

begrundet ved, at der fra Statens Side skulde ydes de private Skoler et Tilskud, som svarede til, hvad Staten yder til de offentlige Skoler, og det vilde være 12 Kr. pr. Barn. Nu har det vist sig, at det Tilskud, som ydes, ikke nær naar op til Statens Udgifter til de offentlige Skoler, men kun andrager, saa vidt jeg ved, 8—9 Kr. pr. Barn, fordi der er flere Skoler end beregnet. Det forekommer mig ogsaa, at Kultusministeriet har taget flere Skoler med i Betragtning, skønt de nærmest høre ind under Betegnelsen: Skoler, der forberede til Eksamen, hvad jo ikke hører ind under dette. Der blev af Ordføreren for Reformpartiet — som jo den Gang var Regeringsparti —, det daværende Medlem fra Kellerup (Jensen-Knudstrup) paa Regeringspartiets Vegne udtalt, at for saa vidt som det skulde vise sig, at det Beløb, som her er stillet til Raadighed, ikke vilde være tilstrækkeligt til, at Skolerne kunde faa 12 Kr. pr. Barn, maatte der fremkomme en Tilskudslov for Privatskolerne paa samme Maade, som vi have det for Højskolerne. Det har nu vist sig nødvendigt at faa en saadan Tilskudslov. Jeg henstiller dette til den højtærede Ministers velvillige Overvejelse, jeg forudsætter, at han har bevaret noget af sin Kærlighed til Privatskolerne. Forholdet var jo det, at da vi her fik gennemført Bestemmelsen om, at der skulde føres Protokol i Skolerne, blev det antydet, at indirekte havde den nuværende Kultusminister ogsaa givet nogen Anledning til, at dette Forhold kom frem. Men ude i Landet er det navnlig de Friskolefolk, der nærmest slutte sig til det nuværende Regeringsparti, som særlig vare utilfredse med, at denne Bestemmelse kom ind i Loven. Jeg vil derfor haabe, at den højtærede Kultusminister vil imødekomme sine Meningsfæller ude i Landet ved at medvirke til — ogsaa i Betragtning af, at man jo fik denne omtalte Bestemmelse ind i Loven, som Kultusministerens Meningsfæller her i Tinget vare med at sætte ind, men som man var saa utilfreds med —, at disse Skoler da ogsaa faa det Tilskud, der var Forudsætningen den Gang.

Maa jeg gøre en afsluttende Bemærkning vedrørende Kultusministerens Budget. Her gælder noget lignende som for Landbrugsministerens. Der ydes her et Tilskud af 150,000 Kr. aarlig til Højskoler og Landbrugsskoler, foruden at der ydes ca. 250,000 Kr. aarlig til Elever. Jeg vil tillade mig at henstille til Overvejelse, om man er inde paa den rigtige Vej ved at

fortsætte med disse Tilskud til Højskoler og Landbrugsskoler. Jeg mener ikke, at vi skulle tage Tilskuddet til Eleverne bort, tværtimod mener jeg, at dette Tilskud skulde forøges. Men dette, at man støtter enhver Højskole, der vokser op, naar den blot har en halv Snes Elever og har virket et Par Aar, har medført, at der rundt om i Landet vokser Skoler op, som man ikke altid kan forudsætte ere byggede paa det gamle Grundlag, hvorpaa de grundtvigske Højskoler begyndte her i Danmark. Naar man tænker tilbage til den Tid, da Højskolerne begyndte deres Virksomhed her i Landet — de store Højskoler, der bares frem af Mænd, der havde Tro og Tillid til det Oplysningsarbejde, de i denne Højskole skulde virke for —, maa man erkende, at de den Gang uden at have Statsstilskud have vokset sig store og stærke. Det har været og er endnu den Dag i Dag gennemgaaende de Skoler, som ere de bedst funderede Højskoler i vort Land. Dermed skal jeg ikke sige noget som helst ondt om de andre Højskoler, men jeg vil nødig, at det skulde komme dertil, at det at oprette Højskoler eller Landbrugsskoler skulde blive en almindelig Forretning, en almindelig Geschäft, saa enhver Mand eller Kvinde, der tiltroede sig Evner dertil, kunde sætte sig hen og oprette en saadan Højskole, naar de kunde faa lidt Tilslutning og faa en halv Snes Elever at arbejde med og saa faa lidt Statsstilskud. Saa giver det sig af sig selv, at vi i Fremtiden let komme ud i usunde Forhold. Jeg vil henstille dette til den højtærede Kultusministers Overvejelse, om man ikke snarere skulde gaa den Vej i Fremtiden at yde Tilskuddet til Eleverne i Stedet for til Skolerne.

Med disse Bemærkninger skal jeg slutte. Det vil maaske blive betragtet som lidt mærkeligt, at jeg som Landborepræsentant har udtalt mig for Nedsættelser paa forskellige Omraader vedrørende Landbruget. Men jeg har gjort det ud fra den Forudsætning, at jeg taler med mest Vægt, naar jeg taler om Landbrugs Erhverv og ikke om de andre Erhverv. Jeg forudsætter saa, at den samme Loyalitet vil vises fra deres Side, som repræsentere de andre Erhverv, saa at de ærede Repræsentanter ville kunne finde de Steder, hvor man kan søge Nedsættelser i Fremtiden, for at vi derigennem kunne naa til Sparsommelighed, ikke alene ude i Landet, men ogsaa i vor Statshusholdning, saa den Opfattelse, der mere og mere har vundet Hævd i vort Land, at vi